

Asia: VN/17391/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Kansaneläkelaitoksen tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Pankki- ja tilitietoihin liittyvä lausuntopalaute:

-

Matkakorvauksiin (Kela-taksit) liittyvä lausuntopalaute:

Taksikuutio Oy on valtakunnallisesti toimiva yhtiö, joka hoitaa 10 maakunnan alueella Kelan korvaamien suorakorvausmatkojen maksuliikennettä. Taksikuutio pitää lakiesityksen tavoitetta Kelan korvaamien taksimatkojen väärinkäytösten ehkäisemiseksi kannatettavana. Esitetyssä toimintamallissa on kuitenkin kohtia, jotka poikkeavat olennaisesti nykyisestä suorakorvausmenettelystä ja voivat heikentää järjestelmän toimivuutta.

Nykyinen suorakorvausmenettely perustuu Kelan kilpailuttamiin välityskeskuksiin ja sähköiseen TAKSO-järjestelmään, joka tuottaa tilausvaiheessa tiedon asiakkaan suorakorvausoikeudesta ja muista kuljetuksen kannalta keskeisistä tiedoista. Järjestelmä on selkeä, ehkäisee väärinkäytöksiä ja määrittelee vastuut yksiselitteisesti.

Lakiesityksen perusteluissa (s. 57) esitetään malli, jossa väärinkäytöksiin syyllistyneelle asiakkaalle tulisi järjestää taksimatka suorakorvausjärjestelmän kautta, vaikka asiakkaalla ei olisi suorakorvausoikeutta. Tämä poikkeaa suorakorvausjärjestelmän tarkoituksesta ja nykyisistä Kelan ja palveluntuottajien välisistä sopimusjärjestelyistä. Lisäksi malli siirtäisi taloudellista riskiä palveluntuottajille ja taksiyrittäjille tilanteissa, joissa asiakas ei maksa laskuaan jälkikäteen.

Järjestelmän toimivuuden ja taksiyrittäjien luottamuksen kannalta on tärkeää, että suorakorvausjärjestelmän kautta välitetyistä matkoista maksetaan sovitut korvaukset. Nykyiset ongelmat maksamattomien omavastuiden osalta osoittavat, että maksuvastuun epäselvyys lisää järjestelmän kuormitusta.

Ensisijainen ratkaisuehdotus

Esitämme ratkaisuksi mallia, jossa väärinkäytöksiin syyllistyneet asiakkaat ohjataan tilaamaan taksimatkinsa muualta kuin Kelan kilpailuttamista suorakorvauskeskuksista, eikä palveluntuottajille aseteta velvoitetta järjestää matkoja, joihin ei ole suorakorvausoikeutta.

Tällöin asiakkaan matkakorvauksen hakeminen vastaisi menettelyä, jota sovelletaan julkisella liikenteellä tai omalla autolla tehtyihin matkoihin: asiakas maksaa matkan ensin itse ja hakee korvauksen Kelalta jälkikäteen. Näin varmistetaan yhdenvertainen kohtelu ja se, että asiakkaat pääsevät tarvitsemiinsa terveydenhuollon palveluihin.

Vaihtoehtoinen ratkaisumalli

Vaihtoehtoisena ratkaisuna esitämme mallia, jossa Kela merkitsee TAKSO-järjestelmään väärinkäytöksiin syyllistyneiden asiakkaiden omavastuun suuruudeksi 0 euroa ja korvaa matkat palveluntuottajille normaalisti suorakorvausmenettelyn kautta. Tämän jälkeen Kela laskuttaa asiakkailta matkojen koko hinnan niin kauan kuin asiakkaalla ei ole oikeutta suorakorvaukseen.

Tällä menettelyllä laskutus ja perintä keskitetään Kelaan, mikä mahdollistaa tehokkaan ja yhdenmukaisen käsittelyn.

Lisäksi esitämme, että jatkossa kaikilla suorakorvausmatkoilla myös maksamattomat 25 euron omavastuut korvataan viime kädessä taksiryttäjille Kelan toimesta.

Toimeentulotuessa huomioitavia laskuja koskevaan Kansaneläkelaitoksen tiedonsaantioikeuteen liittyvä lausuntopalaute:

-

Toimeentulotuen hakijan tietojenanto- ja ilmoitusvelvollisuuteen liittyvä lausuntopalaute:

-

Lääkärinlausuntoja- ja todistuksia koskevan tiedonsaantioikeuden tarkentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

-

Muihin toteuttamisvaihtoehtoihin liittyvä lausuntopalaute:

-

Vaikutusten arviointiin liittyvä lausuntopalaute:

-

Muu lausuntopalaute:

-

Mutanen Jouni
Taksikuutio Oy